

Součást: XI. Správa FMV

Výtisk čís.: 1

Odbor: 3. odd. 1.

Počet listů: 3

Operat. pracovník: por. Šnajdr M.

Přílohy: 0

Získal: kandidát

Rozdělovník: vyhotoveno 5x

Č. svazku: 11839 **kr. jméno** JIRKA

1x SAIO

Číslo jednací: E-001960/31-76

1x O-StB Česká Lípa

cestou S-StB Ústí n.

Lab.

3x XI. S-FMV - 11839,

11529, s. Kaňka 1x

V Příbrami dne 27. 10. 1976

PŘÍSNĚ TAJNÉ

ZÁZNAM číslo 42/76¹⁾

Stručně podstatu poznatku:

Únik kyselin na k. p. [koncernový podnik poznámka P. T.] Uranové doly HAMR - poznatky k situaci - sdělení.

Schůzka konána dne 25. 10. 1976

Popis. událost se stala dne 1973-1976

Místo schůzky:

Spoluprac. zprávu získal:

veřejná místnost

z vlastní iniciativy

Serióznost spolupracovníka:

Zpráva se vztahuje:

je prověřován

k problematice

Pramen zprávy: byl u popisované události

1./ V roce 1973 bylo na k. p. Uranové doly Hamr založeno vyluhovací pole č. 6 (dále VP 6). Protože ve vzdálenosti cca 1700 m od tohoto vyluhovacího pole se nachází důl I, nesmělo dojít k úniku kyselin mimo oblast VP 6. Proto ve vzdálenosti asi 100 m od VP 6 byla vybudována tzv. bariéra, což je řada velkoprofilových vrtů, jdoucích souběžně s vyluhovacím polem. Do těchto vrtů měla být vtlačena turonská voda, čímž by se v těchto místech zvedla hladina spodní vody a zabránilo se tak pronikání kyseliny přes bariéru. Po vyvrtání bariéry však nebylo k této instalováno potrubí, čímž prakticky bariéra nebyla v provozu. Jejím nepoužíváním došlo částečně i k zanesení vrtů.

Koncem roku 1975 nebo začátkem roku 1976 byl projeven zájem, kde se vlastně nachází čelo kyseliny z VP 6. Byly proto dva vrty bariéry vyčištěny a zjištěno, že kyselina pronikla již do bariéry a i za ni. Po provedení dalších vrtů směrem k dolu I se zjistilo, že kyselina se nachází již 800 m od VP 6. Tím došlo k velmi vážnému ohrožení dolu I, neboť je zde reálné nebezpečí, že se kyselina dostane až do pole dolu I a zabrání tak další činnosti na tomto dole. Za daného stavu již v současné době vznikla velká národohospodářská škoda, neboť podle provedených výpočtů se spolu s kyselinou dostalo z VP 6 do netěženého prostoru kolem 80 t kovu. Kyseliny se v tomto prostoru nachází asi za 20 mil. Kčs.

Dle Pramene činí postup kyseliny z VP 6 měsíčně 50 - 60 m. Vzniklá havárie má být řešena tak, že na pláži jezera, které odděluje VP 6 a důl I, jsou prováděny vrty, do kterých bude vtlačován roztok alkálií, tak aby došlo k neutralizaci kyseliny. Výsledek je však velmi nejistý, neboť podle Pramene dojde při vzniklé reakci k vysrážení a ucpání vrtů.

K celé situaci se Pramen vyjadřuje, že vyluhování kovu je sice způsob na první pohled velmi moderní, avšak velmi pofiderní. Tento způsob těžby prosadil bývalý generální ředitel Karel BOČEK, který se údajně koncem roku 1967 (1968) vsadil, že během dvou zbývajících měsíců do konce roku vytěží touto metodou 500 kg kovu. To se mu povedlo a otevřelo to tak volné pole chemickému vyluhování. Nezáleželo se však, že tento způsob těžby je nevyzkoušen a může přinést celou řadu problémů. Např. původně se předpokládalo, že vyluhovací pole budou mít životnost cca 8 let. Za tuto dobu bude s účinností kolem 90 % kov z vyluhovaného bloku vytěžen. Později však došlo na základě získaných zkušeností k prodlužování činnosti VP na 12, 15 let a v současné době až na 18 let. Dále bylo zjištěno, že v zemi zůstává kolem 50 % kovu, který nelze vytěžit. Na některých místech bylo dokonce zjištěno více kovu, než tam bylo před zahájením vyluhování. Příčinou toho je to, že není možno sledovat pohyb kyselin v hornině a případné usazování kovu v místech geologických

poruch. Velmi vážným nedostatkem je i to, že vyluhování bylo zahájeno i na takových místech, kde bylo možno bez nebezpečí provádět klasickou hornickou těžbu, jako např. v oblasti Kasáren.

Celou příčinou situace, která vznikla, je dle Pramene to, že nebyl splněn státní úkol. Dokonce i takto vzniklá havárie, kterou však vedení k. p. UD Hamr nechce označit jako havárii, neboť by se musela intenzivně řešit, má být hrazena právě na úkor rozpočtu na státní úkol, i když s výzkumem nemá nic společného.

Závažný vliv na to má i ta skutečnost, že vedení k. p. UD Hamr je ze strany GŘ ČSUP tlačeno na to, aby plnilo plán za oblasti, které plán neplní. Zejména se jedná o oblast Příbram, kde dochází v posledním období ke snižování těžby. Proto je na Hamru kov těžen bez ohledu na možné následky a bez patřičného zajištění.

2./ Zpráva hovoří o úniku kyseliny z oblasti VP 6 a o možných následcích na další činnost. Dále se zabývá příčinami vzniklé situace.

3./Dokumentováno nebylo.

4./ Zpráva se postupuje vedení XI, S-FMV k informaci. Dále se předává na O-StB Česká Lípa k jejich informaci a provedení dalších opatření.

5./ 0

6./ Zprávu hodnotím jako hodnověrnou, neboť se kryje s poznatky získanými jinou cestou.

Oper. orgán: por. Šnajdr M.²⁾

Náčelník 1. oddělení 3. odboru

XI. Správy FMV

npor. Hořejš Jos.³⁾

Součást: XI. Správa FMV

Odbor: 3. odd. 1

Operat. pracovník: por. Šnajdr M.

Získal: kandidát

Č. svazku: 11839, **kr. jméno** JIRKA

Číslo jednací: E-002006/3176

Výtisk čís. 4

Počet listů: 2

Přílohy: 0

Rozdělovník: vyhotov. 5x

1x SAIO

1x O-StB Česká Lípa cestou

3. odb. S-StB Ústí n. Lab.

3x XI. S-FMV-11839,11529,

s. Kaňka

V Příbrami dne 12. 11. 1976

PŘÍSNĚ TAJNÉ

ZÁZNAM číslo 44/76

Stručně podstatu poznatku:

Únik kyselin na k. p. Uranové doly Hamr - další poznatky k situaci.

Schůzka konána dne 8. 11. 1976

Popisovaná událost se stala koncem října 1976

Místo schůzky:

Spoluprac. zprávu získal:

veřejná místnost

Serióznost spolupracovníka:

Zpráva se vztahuje:

je prověřován

k problematice

Pramen zprávy: popis. události se aktivně účastnil

1./ 27. nebo 28. 10. 1976 zasedala na k. p. UD Hamr koordinační komise. Předsedou této komise byl HAAS. V této komisi byl předložen návrh na zajištění likvidace úniku kyselin z vyluhovacího pole č. 6 a to pomocí tzv. neutralizační bariéry.

Vedením k. p. UD Hamr, společně s HAASEM je prosazováno, likvidovat tuto havárii v rámci státního úkolu. I když většina přítomných s tímto návrhem nesouhlasila, jednak proto, že není vypracován projekt, ale zejména proto, že by stát opět zaplatil značné peníze za nedbalost závodu, jak tomu již jednou bylo při zatopení dolu I a II, ing. STEHLÍK sdělil, že to projedná s předsedou ČSKAE (Československá komise pro atomovou energii) NEUMANEM.

Dále STEHLÍK prosazoval, aby byla tato havárie přijata jako tzv. vnitřní havarijní stav. Dle Pramene to znamená, že vedení UD Hamr dělá vše proto, aby se celá záležitost co nejvíce ututlala. Situace v současné době vypadá tak, že kyselina stále postupuje a byla již zjištěna na vrtu č. 23, který se nachází asi 850 m od VP 6.

Dělá se intenzivně na neutralizační bariéře. Pět vrtných souprav zde vrtá vrty ve vzdálenosti 50 m od sebe. HAAS, který jako vedoucí výzkumného úkolu navrhl tento způsob likvidace a o němž tvrdí, že situaci vyřeší, se však na druhé straně neoficiálně vyjadřuje, že v úspěch vůbec nevěří.

Na Pramen a vůbec na řadu dalších osob to dělá takový dojem, že se něco dělá, aby se mohlo před nadřízenými orgány vykázat, že všechny síly jsou vrženy na plnění úkolů, avšak již předem se ví, že to je zbytečná práce.

2./ Zpráva hovoří o situaci, která vznikla únikem kyselin z VP 6, jakož i snaze vedení prosadit likvidaci této havárie za státní peníze v rámci výzkumného úkolu a celou situaci před vyššími orgány zkreslit.

3./ Dokumentováno nebylo.

4./ Zpráva se předává k informaci O-StB Česká Lípa. Dále bude využita k provedení dalších opatření ze strany XI. S-FMV na GŘ ČSUP Příbram.

5./ ing. HAAS - nutno ztotožnit na UD Hamr
ing. STEHLÍK - " -

6./ Zprávu hodnotím jako hodnověrnou, neboť se shoduje s poznatky získanými jinou cestou.

Vypracoval: por. Šnajdr M.

Náčelník 1. oddělení 3. odboru
XI. Správy FMV

npor. Hořejš Jos.

Součást: XI. Správa FMV

Výtisk čís.: 2

Odbor: 3. odd. 1.

Počet listů: 2

Operat. pracovník: por. Šnajdr M.

Přílohy: 0

Získal: kandidát

Rozdělovník: vyhotoveno 5x

Č. svazku: 11839, kr. jméno JIRKA

1x SAIO

Číslo jednací: E-002095/31-76

3x XI. S-FMV, sv. č. 11529

11839, s. Kaňka

1x S-StB Ústí n. Lab., 3. odb.

V Příbrami dne 25. 11. 1976

PŘÍSNĚ TAJNÉ

ZÁZNAM číslo 46/76

Stručně podstatu poznatku:

Únik kyselin na k. p. Uranové doly Hamr - další informace.

Schůzka konána dne 22. 11. 1976

Popis. událost se stala dne: 1973 - 1976

Místo schůzky: veřejná místnost
z vlastní iniciativy

Spoluprac. zprávu získal:

Serióznost spolupracovníka:
je prověřován

Zpráva se vztahuje:
k problematice

Pramen zprávy: popis. události se aktivně účastnil

1./ Pramen sdělil, že se podílel na vypracování informace o situaci, zaviněné únikem kyselin z Vrtného pole 6 na k. p. Uranové doly Hamr. O vypracování této informace požádalo Ministerstvo vnitra Fed. ministerstvo paliv a energetiky. FM PaE to zase zadalo na GŘ ČSUP Příbram. Kromě informace pro FMV GŘ ČSUP dále vypracovalo podobnou informaci pro samotné FM PaE.

I když se v obou zprávách hovoří o vzniklé situaci a její příčině, t.j. úniku kyseliny, jakož i o možném nebezpečí ohrožení další činnosti na dole I, vyhýbají se obě zprávy škodám, které vznikly bezprostředním únikem kyselin mimo kontury VP 6. Zde mimo škody na kyselinách (cca 20 mil. Kčs) došlo k úniku kovu, který podle výpočtů činí 140 t v hodnotě 80 mil. Kčs. Podle Pramene je to však pravděpodobně podhodnoceno, neboť ztráty odhaduje na cca 250 t.

O tomto úniku pojednává zpráva v rámci státního úkolu B/4, která byla na UD Hamr zpracována v září 1976. Tato zpráva konkrétně hovoří o objemech uniklé kyseliny i kovu v období r. 1973 až září 1976. Jedná se o zprávu PT charakteru, uloženou v tajném archivu na k. p. UD Hamr. Byla zpracována v říjnu 1976 a předložena s další zprávou, pojednávající o návrhu neutralizační bariéry, koordinační komisi, která však tyto zprávy nepřijala.

Na nebezpečí možného úniku kyselin z VP 6 bylo poukazováno již v roce 1973, kdy byla zdůvodněna hydraulická bariéra nejen nutností udržení hladiny cenomanské vody, ale i únikem obohaceného kovu (17 %). Tato zpráva byla vypracována v rámci zprávy ročního výzkumného úkolu P-09125-012-3/4. Zpráva byla předložena koordinační komisi, která ji přijala a doporučila vedení k. p. UD Hamr k realizaci.

Ke hrazení vzniklé situace, resp. nákladů na další opatření, jež mají zabránit dalšímu úniku kyseliny a jejímu postupu k oblasti dolu I, a které jsou prozatím odhadovány na cca 4,5 mil. Kčs, Pramen sdělil, že 16. 11. 1976 přijel na Hamr předseda ČSKAE, NEUMAN a s ředitelem STEHLÍKEM projednával hrazení z fondu výzkumného úkolu. ČSKAE nemá proti tomu námitek, neboť tímto výdajem splní investice. Na FM PaE jsou však kritické hlasy, že není možné, aby stát platil za to, co vlastní nedbalostí zavinili pracovníci UD Hamr.

2./ Zpráva hovoří o tom, že vedení k. p. UD Hamr bylo již v minulosti upozorňováno na to, že by mohlo dojít k úniku kyselin z VP 6. Dále hovoří o tom, že vedení k. p. UD Hamr se společně s GŘ ČSUP vyhýbá otázce škody, vzniklé únikem kovu.

3./ Dokumentováno nebylo.

4./ Zpráva bude použita k dalšímu rozpracování objasňovaného případu. Pramen byl úkolován k tomu, aby získal dokumentační materiál.

5./ STEHLÍK, NEUMAN - osoby známé

6./ Zprávu hodnotím jako hodnověrnou, neboť se shoduje s poznatky získanými jinou cestou. Rovněž Pramen je možno označit jako hodnověrnou osobu.

Operativní orgán: por. Šnajdr M.

Náčelník 1. oddělení 3. odboru

XI. Správy FMV

npor. Hořejš Josef

Součást: XI. Správa FMV
Odbor: 3. odd. 1.
Operat. pracovník: por. Šnajdr M.
Získal: agent
Č. svazku: 11839, kr. jméno JIRKA
Číslo jednací: E-00313/31-77

Výtisk čís.: 3
Počet listů: 2
Přílohy: 0
Rozdělovník: vyhotoveno 5x
1x SAIO
3x XI. S-FMV, sv. č. 11839
11529, s. Kaňka
1x S-StB Ústí n. Lab. 3. odb.
V Příbrami dne 21. 2. 1977
PŘÍSNĚ TAJNÉ

ZÁZNAM číslo 9/77

Stručně podstatu poznatku:

Únik kyselin z VP 6 na k. p. Uranové doly Hamr - vznik, vývoj a současný stav této situace.

Schůzka konána dne: 10. 1., 14. 2. 1977 Popis. událost se stala dne: 1973 - 1977

Místo schůzky: veřejná místnost
Spoluprac. zprávu získal: po úkolování
Serióznost spolupracovníka: je prověřován
Zpráva se vztahuje: k rozprac. v oper. svazku k problematice
Pramen zprávy: přečtením dokumentu
popis. události se aktivně účastnil

1./ Pramen při schůzce uskutečněné dne 10. ledna 1977 předložil písemné materiály, v nichž je poukazováno na nebezpečí úniku kyselin z VP 6 a ohrožení dolu I, dále je v nich konstatováno, že k úniku již došlo. Jsou navrhována opatření k likvidaci atd. Konkrétně se jedná o následující dokumenty a z nich vyplývající situaci:

- a) Zápis z jednání hlavní koordinační komise z dubna 1973 (za rok 1972), v němž se doporučuje vybudovat hydraulickou bariéru, neboť bylo zjištěno, že vlivem čerpání důlních vod z dolu I, dochází ke ztrátám obohaceného roztoku směrem k dolovému poli a dochází tak ke ztrátám kovu.
- b) Zpráva o hydraulické bariéře - oponentní rada závěrem konstatuje, že řešitelská organizace nezajistila podmínky pro zdárné řešení problematiky (přívod cenomanské vody) a vzhledem k důležitosti řešení pro další koexistenci obou systémů těžby naléhavě žádá vedení o. z. Uranové doly Hamr a zajištění dalšího řešení.
- c) Zápis z provozního rozboru na o. z. UD Hamr za IV. čtvrtletí 1974 konaného dne 30. 1. 1975 na GŘ ČSUP Příbram - technický odbor požaduje, aby o. z. UD zajistil přívod cenomanské vody k vrtům projektované hydraulické bariéry.
- d) Oponentní posudek, vypracovaný ing. J. ŠVASTOU: "...únik kyselých roztoků z vyluhovacího pole č. 6, známý již od roku 1973, se proti původním předpokladům podstatně zvýšil a vyvolal nutnost řešení téměř havarijní situace, kdy v úseku mezi polem VP 6 a dolem I dochází nejen k úniku, ale i k přímému ohrožení bezpečného provozu na dole I..."

Dle Pramene bylo tedy již v počátcích poukazováno některými pracovníky o. z. UD Hamr na možné nebezpečí, kterému mělo být zabráněno vytvořením tzv. hydraulické bariéry. Tato však nesplnila svůj účel, neboť z důvodu liknavosti vedení o. z. UD Hamr nebyla včas zajištěna cenomanská voda (údajně pro nedostatek přívodního potrubí). Později, po zjištění, že kyselina pronikla již za hydraulickou bariéru, byl ing. HAASEM podán návrh na vybudování neutralizační bariéry. Jmenovaný však zastával neoficiální stanovisko, že toto řešení stejně nezabrání pokračovat kyselině směrem k dolu I. To se také skutečně stalo a v současné době byla zjištěna kyselina již za hranicí neutralizační bariéry a to asi v polovině jezera.

Vedení o. z. UD Hamr, jakož i samotné GR ČSUP Příbram, se dle Pramene do současné doby vyhýbalo tomu, aby oficiálně přiznalo, že mimo únik kyselin v hodnotě cca 20 mil. Kčs, došlo k podstatně vyšším ztrátám, zaviněným únikem kovu. Tato ztráta má činit již přes 100 tun kovu. Koncem roku 1977 mělo být dále připravováno k těžbě jižní pole dolu I. Vzhledem k situaci, nebude již možno toto pole rozfárat.

Federální min. paliv a energetiky si vyžádalo zprávu o celé situaci. V této zprávě mimo jiné žádá, aby bylo uvedeno, jaké množství kovu skutečně uniklo. Dle Pramene je možné, že vedení o. z. UD Hamr společně s ČSUP Příbram se pokusí skutečné číslo snížit, a tím postavit tuto havarijní situaci do méně důležité role.

2./ Zpráva hovoří o tom, že vedení o. z. UD Hamr bylo v minulosti již několikrát písemně upozorňováno na nutnost řešení situace. Situaci však podcenilo a požadovaná opatření provádělo liknavě.

3./ Poznotek je dokumentován kopiemi zpráv koordinační komise a oponentním posudkem. Poznatky, resp. tyto písemné materiály však byly získány agenturní cestou a bez řádné legalizace je nelze použít bez nebezpečí dekonspirace agentury. V případě nutnosti použití těchto dokumentů je však možnost jejich legalizace.

4./ Zpráva bude použita pro další rozpracování tohoto případu.

5./ 0

6./ Poznotek hodnotím jako hodnověrný, neboť se kryje s poznatkami, získanými jinou cestou a dále je podložen dokumentací.

Oper. orgán: por. Šnajdr M.

Náčelník 1. oddělení 3. odboru

XI. Správy FMV

npor. Hořejš Josef

Součást: XI. Správy FMV

Výtisk čís.: 2

Odbor: 3. odd. 1.

Počet listů: 3

Operat. pracovník: por. Šnajdr M.

Přílohy: 0

Získal: agent

Rozdělovník: vyhotoveno 5x

Č. svazku: 11536, **kr. jméno:** JAROUŠEK 1x SAIO

3x XI. S-FMV, sv. č. 11529

Číslo jednací: E-0514/31-77

11536, s. Kaňka

1x O-StB Č.Lípa, cestou 3.

odb. S-StB Ústí n. Lab.

V Příbrami dne 28. 3. 1977

TAJNÉ

ZÁZNAM číslo 18/77

Stručně podstatu poznatku:

Ohlasy na zastavení vrtných prací, prováděných pro chemickou těžbu na k. p. Uranové doly Hamr.

Schůzka konána dne 28. 3. 1977

Popis. událost se stala dne: 24. 3. 1977

Místo schůzky:

Spoluprac. zprávu získal:

terén

po úkolování

Serióznost spolupracovníka:

Zpráva se vztahuje:

prověřený

k problematice

Pramen zprávy: byl u popisované události

1./ Pramen sdělil, že na základě usnesení vlády o ochraně životního prostředí, bylo FM PaE rozhodnuto s okamžitou platností zastavit všechny vrtné práce, prováděné pro chemickou těžbu uranu na k. p. Uranové doly Hamr. Povoleny budou pouze udržovací vrty. Řediteli k. p. UD Hamr, ing. STEHLÍKOVÍ bylo písemným příkazem, který vydal gen. ředitel ČSUP, ing. NOVÝ, nařízeno zastavit všechny vrtné práce.

Dle Pramene vládně jak na GŘ ČSUP Příbram, tak i na k. p. UD Hamr značné překvapení, neboť nikdo z vedení nepředpokládal, že situace na Hamru byla vyřešena takovýmto rezolutním nařízením. Řadou lidí, zejména ze strany GŘ ČSUP je toto nařízení přijímáno kladně, zejména proto, že za ně řeší složitou situaci, která na k. p. UD Hamr je. Samotné GŘ ČSUP Příbram totiž nebylo plně schopné zaujmout k Hamru jednoznačné stanovisko a situaci řešit. Na GŘ ČSUP je např. hovořeno, že konečně bude muset STEHLÍK někoho poslechnout, protože si už dělal na Hamru co chtěl. Obcházel GŘ ČSUP prostřednictvím svých známých, které má na MPaE a ve vládě, a s jejich pomocí prosazoval některé věci údajně i proti GŘ.

Technický ředitel, ing. OPLT se k nařízení vyjádřil v tom směru, že je to stejně přechodné, aby se uklidnila veřejnost. Až bude třeba rudy, tak se zase vrátí vše do starých kolejí. Že ti na Hamru už budou vědět, jak to udělat, aby se nemohl plnit za takovéto situace plán.

Podle Pramene jistě k tomuto nařízení zaujme velmi negativní stanovisko i ředitel GP-UP Liberec, ing. POKORNÝ. GP-UP se totiž značnou měrou podílí na vrtných pracích, na Hamru prováděných. Jedná se o vrtné práce v hodnotě cca 73 mil. Kčs ročně.

Podle prozatímního rozhodnutí GŘ ČSUP budou na k. p. UD Hamr prováděny vrtné práce pouze udržovací, ev. obnovovací. Bylo zjištěno, že cca 1200 vrtů není v provozu. Z toho 800 vrtů je provozně odstavených (jedná se o nepoužívané vrty, schopné provozu), 400 vrtů bude nutno převrtat. Zmíněných 1200 vrtů je vedeno jako vrty havarované a to podle nařízení, že vrty starší 3 měsíce se považují za havarované. Toto však neodpovídá pravdě, neboť zmíněných 800 vrtů bylo po odvrtání zaplaveno, neboť je nebylo možno okamžitě využít. Sov. strana o tomto dostala zkrácené informace a pravděpodobně se domnívá, že všech 1200 vrtů je provozu neschopných.

2./ Zpráva hovoří o ohlasech na nařízení vlády a MPaE k zastavení vrtných prací na k. p. UD Hamr.

3./ Dokumentováno nebylo.

4./ Zpráva se předává k informaci.

5./ ing. OPLT Jindřich, nar. /.../1927, zaměstnán na GŘ ČSUP Příbram jako výrobně technický ředitel, bytem Příbram /.../
ing. STEHLÍK Jaroslav - osoba známá

6./ Zprávu hodnotím jako hodnověrnou, neboť byla získána prověřeným spolupracovníkem.

Oper. orgán: por. Šnajdr Mil.

Náčelník 1. oddělení 3. odboru

XI. Správy FMV

npor. Hořejš Josef

Součást: XI. Správa FMV

Výtisk čís.: 3

Odbor: 3. odd. 1.

Počet listů: 2

Operat. pracovník: por. Šnajdr M.

Přílohy: 0

Získal: agent

Rozdělovník: vyhotoveno 4x

Č. svazku: 11839, **kr. jméno** JIRKA

1x SAIO

Číslo jednací: E-0765/31-77

3x XI. S-FMV, sv. č. 11839

11529, s. Kaňka

V Příbrami dne 11. 5. 1977

TAJNÉ

ZÁZNAM číslo 28/77

Stručně podstatu poznatku:

Postup kyselin k dolu č. I k. p. Uranové doly Hamr - poznatky, sdělení.

Schůzka konána dne: Popis. událost se stala dne:

2. 5. 1977, 10. 5. 1977 duben 1977

Místo schůzky: **Spoluprac. zprávu získal:**

terén po úkolování

Serióznost spolupracovníka: **Zpráva se vztahuje:**

je prověřován k problematice

Pramen zprávy: byl u popisované události

1./ Pramen sdělil, že na třech vrtech neutralizační bariéry, která byla na k. p. UD Hamr vybudována, aby se zabránilo dalšímu pronikání kyselin z vyluhovacího pole č. 6, bylo zjištěno, že kyselina již touto bariérou proniká a směřuje dále k dolu I. Byla naměřena kyselost PH 5. Tato skutečnost byla vedením k. p. UD Hamr zamlčována. Protože se však o tom již hovořilo na různých místech, vedení UD Hamr oficiálně sdělilo GŘ ČSUP, že přes všechna opatření postup kyseliny pokračuje.

Podle předběžných hydraulických výpočtů, při kterých bylo vycházeno ze zkušenosti s VP č. 6, bylo zkonstruováno, že z VP 5, kde rovněž uniká kyselina, zasáhla tato kyselina plochu asi 10 ha. Tato zakyselená plocha se však nachází podstatně blíže dolu I, než kyselina z VP 6. Rozsah úniku kyselin z VP 5 však není možno prověřit a sledovat. Kontrolní vrty nebyly provedeny, neboť terén je nevhodný (jezero a bažiny).

2./ Zpráva hovoří o nebezpečí zakyselení dolu I kyselinami z VP 5.

3./ Dokumentováno nebylo.

4./ Zpráva se postupuje na O-StB Česká Lípa k informaci.

5./ 0

6./ Zprávu hodnotím jako hodnověrnou, neboť souhlasí s poznatky, získanými jinou cestou.

Vypracoval: por. Šnajdr M.

Náčelník 1. oddělení 3. odboru

XI. Správy FMV

npor. Hořejš Josef

Součást: XI. Správa FMV
Odbor: 3. odd. 1.
Operat. pracovník: por. Šnajdr M.
Získal: agent
Č. svazku: 11839, kr. jméno JIRKA
Číslo jednací: E-001394/3-1-77

Výtisk čís.: 2
Počet listů: 3
Přílohy: 0
Rozdělovník: vyhotoveno 5x
1x SAIO
3x XI. S-FMV, sv. č. 11529,
11839, s. Kaňka
1x O-StB Česká Lípa cestou
S-StB Ústí n. Lab. 3. odbor
V Příbrami dne 7. 7. 1977
PŘÍSNĚ TAJNÉ

ZÁZNAM číslo 39/77

Stručně podstatu poznatku:

Chemická těžba na k. p. Uranové doly Hamr - poznatky k situaci.

Schůzka konána dne: 20. 6., 4. 7. 1977
Popis. událost se stala dne: červen, červenec 1977
Místo schůzky: terén
Serióznost spolupracovníka: je prověřován
Spoluprac. zprávu získal: po úkolování
Zpráva se vztahuje: k problematice

Pramen zprávy: přečtením dokumentu

1./ Pramen sdělil, že na k. p. UD Hamr byla zpracována zpráva o programu intenzifikace chemického způsobu dobývání. Zpráva je z 10. 6. 1977 a je podepsána ředitelem UD Hamr, ing. STEHLÍKEM. Zprávu zpracoval HAAS a další pracovníci chemické těžby.

V ekonomické části této zprávy jsou výtýčeny 4 varianty chemické těžby a to:

1. varianta - režim bez intenzifikace a rozšiřování plochy VP.
2. varianta - režim s intenzifikací a bez rozšiřování plochy.
3. varianta - režim bez intenzifikace a s rozšiřováním ploch při dodržování stabilní výše těžby.
4. varianta - režim s intenzifikací a s rozšiřováním plochy.

K tomu byla zpracována tabulka, v níž ve 4 variantách jsou uvedeny vypočtené náklady na 1 kg kovu, a to od roku 1978 do roku 1985. Z této tabulky vyplývá, že zatím co v roce 1978 náklady na získání 1 kg kovu při variantě 1 jsou nižší než při variantě 4, tak již v roce 1980 dojde k vyrovnání, a v pozdějších letech pak budou náklady při chemické těžbě 4. variantou značně levnější než v 1. variantě.

Dle Pramene se tedy HAAS, STEHLÍK a další pracovníci UD Hamr snaží dát najevo, že usnesení vlády o omezení chemické těžby, resp. zákaz dalšího rozšiřování chemických polí je unáhlené a nesprávné, že i koncepce intenzifikace chemické těžby bez rozšiřování ploch vyluhovacích polí je nesprávná, že plnění uložených úkolů v těžbě kovu nebude možno v budoucnosti splnit, pokud nedojde ke zrušení vládního nařízení.

Podle Pramene však provedený výpočet nákladů na získání 1 kg kovu není objektivní. Příčinou je to, že zatím neexistuje přepočítávací koeficient mezi náklady na získání 1 kg kovu hornickou těžbou a získání 1 kg kovu chemickou těžbou. Proto zastánci chemické těžby zkreslují skutečné náklady, resp. snižují skutečné náklady na chemickou těžbu. To se projevuje např. i v tom, že do plánovaných nákladů u chemické těžby nebyla do těchto zahrnuta tzv. velká hydraulická bariéra, která bude stát cca 35 - 40 mil. Kčs. Tyto náklady musí být zahrnuty do investic. Do projektu však zatím není zahrnuta proto, že není dosud rozhodnuto, jakým způsobem budou náklady na ni rozděleny mezi chemickou a hornickou těžbu. I když chemická těžba měla učinit všechna opatření, nebo nedošlo [neboť došlo? pozn. aut.] z její strany k ohrožení klasického

hornického způsobu těžby. Proto se vedení hornického úseku brání zahrnout i část nákladů na vytvoření hydraulické bariéry do svých investic. Rovněž Projektový ústav UP Ostrov n. Ohří dosud nevypracoval projekt na výstavbu hydraulické bariéry.

Velmi špatná je dále situace v plnění státního výzkumného úkolu P-09 125012, který měl za úkol jednoznačně stanovit způsob dobývání uranu na hamerském ložisku.

Byla zpracována celková zpráva pro hlavní koordinační komisi, kterou má být předložena hlavní oponentní radě, neboť se bude provádět oponentura tohoto státního úkolu. Ve zprávě, která byla ve spolupráci výzkumných pracovníků UD Hamr zpracovávána na GŘ ČSUP se nadhodnocuje výzkumná činnost a její výsledky. Např. v odstavci o úniku roztoku z VP 6 (tento únik na základě možných následků později vedením UD Hamr vyhlášen jako havárie. Negativně se v budoucnu projeví při otvírce pole dolu I) je uvedeno, že na základě tohoto úniku byly získány unikátní poznatky v celosvětovém měřítku. Nikde však podle Pramene není psáno, že na nebezpečí úniku roztoků z VP 6 bylo poukazováno, a že k úniku došlo jedině proto, že toto nebezpečí bylo vedením UD Hamr podceňováno a nařízená opatření nebyla provedena. (viz AZ č. 9/77, ve které jsou uvedeny materiály toto potvrzující).

Pramen při další schůzce sdělil, že na FM PE bylo o této zprávě jednáno a některé věci se staly předmětem bouřlivé diskuse, což tvůrce této zprávy silně překvapilo, protože počítal s tím, že proti zprávě nebudou žádné námítky, a že bude přijata tak, jako všechny předcházející.

2./ Zpráva hovoří o perspektivách chemické těžby na UD Hamr, při čemž řada pracovníků UD Hamr se snaží různými způsoby dokázat, že rozhodnutí vlády o zákazu rozšiřování dalších ploch pro chemickou těžbu je nesprávné.

3./ TS předložil výpis z ekonomické části programu intenzifikace chemického způsobu dobývání.

4./ Zpráva se předává k informaci a provedení dalších opatření.

5./ HAAS, STEHLÍK - osoby známé.

6./ Zprávu hodnotím jako hodnověrnou, neboť je podložena fakty. Vzhledem k tomu, že je však nebezpečí dekonspirace Pramene, je nutno s poznatky zacházet uváženě.

Oper. orgán: por. Šnajdr Mil.

Náčelník 1. oddělení 3. odboru
XI. Správy FMV

npor. Hořejš Josef

Součást: XI. správa FMV

Výtisk čís.: 3

Odbor: 3. odd. 1.

Počet listů: 2

Operat. pracovník: por. Šnajdr M.

Přílohy: 0

Získal: agent

Rozdělovník: vyhotoveno 5x

Č. svazku: 11839, **kr. jméno** JIRKA

1x SAIO

Číslo jednací: E-01457/3177

3x XI.S-FMV, s. Kaňka,

sv. č. 11529, 11839

1x O-StB Česká Lípa cestou

S-StB Ústí n. Lab, 3. odbor

V Příbrami dne 12. 9. 1977

TAJNÉ

ZÁZNAM číslo 46/77

Stručně podstatu poznatku:

Situace na k. p. Uranové doly Hamr - poznatky, sdělení.

Schůzka konána dne: 8. září 1977	Popis. událost se stala dne: srpen, září 1977
Místo schůzky: veřejná místnost	Spoluprac. zprávu získal: po úkolování
Serióznost spolupracovníka: prověřený	Zpráva se vztahuje: k problematice

Pramen zprávy: popis. události se zúčastnil

1./ Pramen sdělil, že na základě nařízení vlády o omezení chemické těžby na UD Hamr, jednalo vedení k. p. UD Hamr a GR ČSUP v rámci koordinační komise o vývoji situace a dalších potřebách. Hlavním předmětem jednání bylo získání povolení k opracovávání vrtného pole č. 10. Jedná se o pole, které bylo připraveno pro těžbu a v důsledku nařízení vlády nemělo být již dále exploatováno. Tím však došlo k takové situaci, že nebylo kam odvádět vyčerpané a kovu zbavené roztoky z VP č. 6. Pro dokreslení situace k tomu Pramen uvádí, že prakticky není možno omezit těžbu, neboť kyselina, která je z jednoho vrtného pole vyčerpána a prošla úpravnou, kde z ní byl získán uran, se vhání do nových vrtných polí. Mimo to je kyselina stále více nasycována různými minerálními látkami. V podstatě to znamená, že dojde-li k zastavení těžby na jednom VP (v tomto případě na VP 6, kde se začíná s omezováním), je nutno vybudovat další VP. Koordinační komise povolila zakyselení VP 10 a prosadila toto i na FMPE. Na k. p. UD Hamr se mezi vedoucími pracovníky nyní hovoří v tom směru, že tímto povolením prakticky dochází k ústupkům ze strany FMPE ve prospěch dalšího rozvoje chemické těžby na Hamru. Zejména i proto, že plán těžby uranu na UD Hamr bude v letošním roce značně překročen, na čemž se většinou podílí chemická těžba.

Jinak k vlastní situaci na VP č. 6 Pramen sdělil, že kontrolními vrty bylo zjištěno, že kyselina pronikla neutralizační bariérou a nachází se již na druhém břehu hamerského jezera. Tím se potvrdil neoficiální názor ing. HAASE, který se ke své vlastní projekci neutralizační bariéry vyjádřil v tom směru, že to stejně nebude k ničemu dobré, ale že když se od nich vyžaduje ze strany GR ČSUP Příbram nějaká činnost, tak že tedy bude. Dle Pramene se situace vyřeší tím, že dojde k pozvolné likvidaci VP č. 6 tím způsobem, že z tohoto VP budou odčerpávány kyseliny a VP již nebude zakyselováno. Je však nutno zvýšit kapacitu čerpacích zařízení.

2./ Zpráva hovoří o situaci v chemické těžbě na k. p. UD Hamr.

3./ Dokumentováno nebylo.

4./ Poznatek se předává k informaci.

5./ 0

6./ Zprávu hodnotím jako hodnověrnou, neboť se kryje s poznatky získanými jinou cestou.

Oper. orgán: por. Šnajdr Mil.

Náčelník 1. oddělení 3. odboru

XI. správy FMV
npor. Hořejš Josef

Součást: XI. S-SNB

Odbor: 3. odd.1

Operat. pracovník: npor. Šnajdr M.

Získal: agent

Výtisk čís.: 1

Počet listů: 2

Přílohy: 0

Rozdělovník:

Č.svazku:11839, **kr. jméno** TS JIRKA 1x XI.S-SNB, sv. č. 11529
Číslo jednací: E-01222/31-80 1x XI.S-SNB, sv. č. 11839

1x XI. S-SNB, s. Kaňka
1x S-StB Ústí n. Lab.
3. odb. 4. odd.
V Příbrami dne 5. června 1980

TAJNÉ

ZÁZNAM číslo 24/80 ⁴⁾

Stručně podstatu poznatku:

Situace v oblasti chemické těžby uranu na k. p. Uranové doly Hamr - informace.

Schůzka konána dne 26. 5. 1980

Popis. událost se stala dne: květen 1980

Místo schůzky: terén

Spoluprac. zprávu získal:

Serióznost spolupracovníka:

po úkolování

prověřený

Zpráva se vztahuje: k problematice

Pramen zprávy: popis. události se aktivně účastnil

1./ Pramen sdělil, že mezi řadou pracovníků k. p. UD Hamr pracujících na chemické těžbě, se hovoří o tom, že během 3 - 4 týdnů může dojít k vážné havárii na kontrabariéře mezi vyluhovacími poli VP 5, VP 6 a dalšími, a dolem hlubinné těžby č. I. V případě havárie dojde k pronikání kyselin do důlního pole dolu I, což by se negativně odrazilo v těžbě uranu na tomto dole.

Příčinou havárie může být havarijný stav čerpadel, čerpajících kyselý roztoky z vrtů kontrabariéry a dále velmi zkorodované potrubí. I přes oficiální tvrzení vedoucích pracovníků k. p. UD Hamr, jmenovitě ing. PAŘÍZKA a ing. MARŠÁLKA, kteří tvrdí, že situace je pod kontrolou a že kyseliny do oblasti dolu I nepronikají, se situace den ode dne zhoršuje a v oblasti likvidace roztoků uniklých z vyluhovacích polí je takřka havarijný stav.

Pramen dále sdělil, že situace je tak závažná, že i přes postoj vedoucích pracovníků k. p. UD Hamr vše zatajit, se rozhodli někteří pracovníci chemické těžby a hydrogeologie vystoupit s kritikou situace na česko-ruské komisi.

2./ Zpráva hovoří o nebezpečí možné havárie na kontrabariéře chemické těžby na k. p. UD Hamr.

3./ Dokumentováno nebylo.

4./ Zpráva se postupuje k informaci a prověření.

5./ ing. PAŘÍZEK Bedřich, ing. MARŠÁLEK - nutno ztotožnit.

6./ Vzhledem k osobě Pramene hodnotím zprávu jako hodnověrnou.

Oper. orgán: npor. Šnajdr Mil.

Náčelník 1. oddělení 3. odboru
kpt. Josef Hořejš

Součást: XI. S-SNB
Odbor: 3. odd. 1.
Operat. pracovník: npor. Šnajdr M.
Získal: agent
Č. svazku: 11533, **kr. jméno** VOJTA
Číslo jednací: E-01980/31-80

Výtisk čís.: 1
Počet listů: 1
Přílohy: 0
Rozdělovník:
1x XI. S-SNB, sv. č. 11529
1x XI. S-SNB, sv. č. 11533
1x XI. S-SNB, s. Kaňka
1x S-StB Ústí n. Lab.,
3. odb. 4. odd.
1x SAIO
V Příbrami dne 18. 9. 1980
TAJNÉ

ZÁZNAM číslo 33/80⁵⁾

Stručně podstatu poznatku:

Negativní dopad úniku kyselých roztoků z chem. těžby na důl hornické těžby na k. p. UD Hamr - informace.

Schůzka konána dne 2. 9. 1980 Popis. událost se stala dne: srpen 1980

Místo schůzky: Spoluprac. zprávu získal:

terén po úkolování

Serióznost spolupracovníka: Zpráva se vztahuje:

prověřený k problematice

Pramen zprávy: náhodně vyslechl

1./ Dne 2. 9. 1980 byl Pramen přítomen rozhovoru pracovníků k. p. UD Hamr (větracích techniků), jejichž jména nezná, s ing. BLACHOVICZEM z GŘ ČSUP Příbram, vedoucím inspektorem pro větrání. V průběhu tohoto rozhovoru pracovníci k.p. UD Hamr sdělili, že na dole III k. p. UD Hamr byla plánována roční těžba 800 000 t horniny, ale vzhledem k tomu, že únikem kyselých roztoků z chemické těžby vyluhovacího pole č. 6 došlo k zakyselení perspektivních bloků, které měly být otevírány k těžbě, bude moci důl III těžít ročně pouze 600 000 t horniny. To se pochopitelně projeví i v menší výtěžnosti uranu.

Dle Pramene tvrzení těchto pracovníků, pokud se zakládá na pravdě, dosti mění situaci, neboť dosud postoj většiny zodpovědných pracovníků jak ze strany vedení k. p. UD Hamr, tak i ze stran GŘ ČSUP Příbram byl takový, že i když se jedná o určité objektivní potíže, tyto nijak neohroží plnění plánu těžby kovu na UD Hamr.

Dále Pramen uvedl, že na základě jednání zástupce sov. strany s. ČESNAKOVA s gen. ředitelem ČSUP ing. NOVÝM, kdy došlo ze sovětské strany k vytknutí nesprávného počínání v tom, že vyluhovací pole byla zřízena v těsné blízkosti dobývacích polí, a že bylo nutno předpokládat, že může dojít k ohrožení hornické těžby, nařídilo vedení GŘ ČSUP odboru rozvoje ČSUP, konkr. ing. STEHLÍKOVI z GŘ vypracování posudku na to, proč se dostala kyselina do dobývacího pole dolu III. Při rozhovoru ing. STEHLÍKA s Pramenem jmenovaný uvedl, že kdyby mohl, že by si nechal celou situaci posoudit někde u odborníků, kteří nejsou věci ovlivněni, např. na některé vysoké škole, kde se učí hydraulika. GŘ ČSUP že si však tuto myšlenku vůbec nepřipouští, aby se to nechalo někde posuzovat. Ze strany odborníků z Hamru že jsou předkládány k této věci velice primitivní odpovědi.

2./ Zpráva hovoří o negativním dopadu zakyselení dobývacího pole dolu III k. p. UD Hamr na snížení plánované těžby dolu.

3./ Zpráva nahrána na mag. záznam a vytěžena.

4./ Zpráva se postupuje k informaci. Vzhledem k nebezpečí dekonspirace Pramene (úzký okruh přítomných osob), je nutno v případě použití a prověřování postupovat takticky.

5./ ing. STEHLÍK Pavel, nar. /.../1947, ved. referent odboru rozvoje oblastí, kandidát KSČ, bytem Příbram /.../.

ing. BLACHOVICZ Jaroslav, nar. /.../1936, vedoucí inspektor větrání GŘ ČSUP Příbram,

bytem Příbram /.../.

6./ Vzhledem k osobě Pramene hodnotím zprávu jako hodnověrnou.

Oper. orgán: npor. Šnajdr Mil.

Náčelník 1. oddělení 3. odboru
kpt. Josef Hořejš

Součást: XI. S-SNB **Výtisk čís.:** 1
Odbor: 3. odd. 1 . Počet listů: 1
Operat. pracovník: npor.Šnajdr M. Přílohy: 0
Získal: agent Rozdělovník:
Č. svazku: 11533, **kr. jméno** VOJTA 1x XI. S-SNB, sv. č. 11529
Číslo jednací: E01979/31-80 1x XI. S-SNB, sv. č. 11533
1x XI. S-SNB, s. Kaňka
1x S-StB Ústí n. Lab.,
3. odb. 1. odd.
1x SAIO
V Příbrami dne 18. 9. 1980
TAJNÉ

ZÁZNAM číslo 34/80 ⁶⁾

Stručně podstatu poznatku:

Poznatky k situaci na chemické úpravně (CHÚ) Stráž p. Ralskem a některých příčinách neplnění plánu.

Schůzka konána dne: 2. 9. 1980

Popis. událost se stala v: 1980

Místo schůzky: **Spoluprac. zprávu získal:**

terén po úkolování

Serióznost spolupracovníka: **Zpráva se vztahuje:**

prověřený k problematice

Pramen zprávy: byl u popisované události

1./ Pramen sdělil, že podle informací, které získal od řady pracovníků CHÚ Stráž p. Ralskem a pracovníků GŘ ČSUP Příbram, bude plán výroby CHÚ stěží splněn na 80 %, a to se ještě jedná o snížený plán výroby. Jednou ze závažných příčin, které negativně ovlivňují provoz CHÚ je to, že nebyly zvoleny některé vhodné materiály pro použití v kyselém prostředí. Tyto materiály jsou rozežírány kyselinami a v některých případech hrozí i nebezpečí, že dojde k poškození spojů a úniku kyselin do prostoru provozu. Např. lopatky čeříčů jsou po několika dnech z poloviny rozleptány. Toto je vina projekce, neboť nebylo dostatečně vycházeno z poznatků získaných při provozu již existujících chem. úpraven v ČSUP. Aby byla tato situace nějakým způsobem řešena, rozhodlo GŘ ČSUP Příbram, že od firem z KS budou zakoupeny kyselinovzdorné materiály. Poptávka po těchto materiálech má být uskutečněna na Mezinárodním brněnském veletrhu.

Dále Pramen uvedl, že mezi řadou pracovníků ČSUP se hovoří v tom směru, že vedení GŘ ČSUP Příbram bude muset provést nějaká kádrová opatření směrem k vedení CHÚ Stráž. Neoficiálně se na GŘ hovoří, že se bude muset najít někdo, kdo to za všechny "odnese". Údajně by to měl být WÉBR z CHÚ. K tomu jsou však poznámky, že pokud to bude pouze on, bude to nespravedlivé např. vůči vedoucímu odboru cem. těžby a

úpravy GŘ ČSUP Příbram, ing. KUNDRÁTOVI a jeho pracovníkům ing. VACULOVI a ing. STAVÁRKOVI, protože tito neobjektivně informovali gen. ředitele ing. NOVÉHO v tom směru, že chemická úpravna je schopna najetí do plného provozu, a že existující nedostatky jsou pouze dílčího charakteru, což jak se dnes ukazuje, není naprosto pravda. Proto by opatření mělo být provedeno i s těmito osobami. Pokud se WÉBRA týká, Pramen uvádí, že byl ze strany některých vedoucích pracovníků GŘ ČSUP protěžován, a že nad ním drželi ochrannou ruku a teď ho chtějí obětovat.

2./ Zpráva hovoří o některých příčinách nepříznivé situace na CHÚ Stráž p. Ralskem a názorech GŘ ČSUP Příbram na řešení situace.

3./ Zpráva nahrána na magnetofonový záznam a vytěžena.

4./ Zpráva se postupuje k informaci.

5./ KUNDRÁT Václav, nar. /.../1934, vedoucí odd. chem. těžby a úpravy GŘ ČSUP Příbram, bytem Příbram /.../.

ing. STAVÁREK Jan, nar. /.../1944, vedoucí technolog GŘ ČSUP, bytem Příbram /.../.

ing. VACULA Richard, nar. /.../1945, vedoucí technolog GŘ ČSUP, bytem Praha 5 /.../.

WÉBR - pracovník CHÚ Stráž p. Ralskem - nutno ztotožnit.

6./ Zpráva byla získána dlouholetým prověřeným TS.

Oper. orgán: npor. Šnajdr M.

Náčelník 1. oddělení 3. odboru
kpt. Josef Hořejš

Součást: XI. správa SNB

Výtisk čís.: 1

Odbor: 3. odd. 1.

Počet listů: 1

Operat.pracovník: npor. Šnajdr M.

Přílohy: 0

Získal: agent Rozdělovník:

Č. svazku: 11533, **kr. jméno** VOJTA 1x XI. S-SNB, sv. č. 11529

Číslo jednací: E0286/31-81 1x XI. S-SNB, sv. č. 11533

1x XI. S-SNB, s. Kaňka

1x S-StB Ústí n. Lab,

3. odbor, 4. odd.

1x SAIO

V Příbrami dne 12. 2. 1981

TAJNÉ

ZÁZNAM číslo 3/81

Stručně podstatu poznatku:

Závažné nedostatky na nově vybudované přečerpávací stanici kyselin na CHÚ Stráž, únik kyselin - informace.

Schůzka konána dne 22. 1. 1981

Popis. událost se stala dne: prosinec 1980

Místo schůzky:

Spoluprac. zprávu získal:

terén

z vlastní iniciativy

Serióznost spolupracovníka:

Zpráva se vztahuje: k problematice

prověřený

Pramen zprávy: popis. události se aktivně účastnil

1./ Pramen se koncem roku 1980 zúčastnil uvádění do provozu přečerpávací stanice kyselin na Chemické úpravně ve Stráži p. Ralskem. K situaci na této přečerpávací stanici uvedl, že je velmi kritická, neboť stanice byla odevzdána do provozu v naprosto nevyhovujícím technickém stavu. Např. Pramen již na první pohled zjistil, že ze stropu přímo prší koncentrovaná kyselina sírová. Toto je mimo jiné způsobeno tím, že většina spojek potrubí netěsní a kyselina vytéká z potrubí přímo na zem. Na dotaz pracovníků obsluhy, kam se tato kyselina ztrácí, neboť nikde není vidět, že by přibývala, bylo odpovězeno, že kyselina prosakuje do země. Na dotaz Pramene, zda jim při stáčení uniklo větší množství kyseliny, bylo obsluhou sděleno, že prý ve dvou případech, dle Pramene však k tomu zřejmě došlo vícekrát.

Dále při provádění kontroly podle výkresové dokumentace bylo zjištěno, že tato nesouhlasí se skutečností. Jinak ze strany pracovníků provádějících kolaudaci byla snaha všechny nedostatky přehlížet a přečerpávací stanici urychleně zkolaudovat. Proto také byla snaha, ke kolaudaci nepřipustit ani pracovníky obsluhy, aby se mohli k současnému stavu vyjádřit. Tito byli vyslechnuti až po zásahu jednoho z členů kolaudační komise.

2./ Zpráva hovoří o závažných nedostatcích na přečerpávací stanici kyselin, což se projevuje únikem kyselin a dále hrozí nebezpečí úrazu pracovníků obsluhy.

3./ Zpráva nahrána na magnetofonový záznam a vytěžena.

4./ Zpráva se postupuje k informaci na S-StB Ústí n. Lab. k prověření a zadokumentování skutečné situace. V případě potvrzení poznatku bude cestou GR ČSUP Příbram provedeno opatření k odstranění nedostatků a postižení viníků.

5./ 0

6./ Vzhledem k osobě Pramene hodnotím poznatek jako hodnověrný.

Oper. orgán: npor. Šnajdr M.

VSRS 1. oddělení 3. odboru
kpt. Josef Hořejš

Součást: XI. správa SNB

Výtisk čís.: 1

Odbor: 3. odd. 1.

Počet listů: 3

Operat. pracovník: npor. Šnajdr M.

Přílohy: 0

Získal: agent

Rozdělovník:

Č. svazku: 15352, **kr. jméno** JENDA

1x XI. S-SNB, sv. č. 11529

Číslo jednací: E-0159/3-1-84

1x XI. S-SNB, sv. č. 2845

/s. Kaňka/

1x XI. S-SNB, sv. č. 15352

1x S-StB Ústí n. L., III/4

1x AIPKO

V Příbrami dne 18. 1. 1984

TAJNÉ

ZÁZNAM číslo 1/84

Stručně podstatu poznatku:

Kyselé roztoky z dolu chemické těžby na k. p. UD Hamr a ochrana podzemního dobývání - informace.

Schůzka konána 6. 12. 1983 Popis. událost se stala v: 1983

Místo schůzky: **Spoluprac. zprávu získal:**

PB po úkolování

Serióznost spolupracovníka: **Zpráva se vztahuje:**

prověřený k problematice

Pramen zprávy: popis. události se aktivně účastnil

1./ Na schůzce, uskutečněné dne 6. 12. 1983, byl Pramen vytěžen k situaci na k. p. Uranové doly Hamr, týkající se dalšího postupu kyselých roztoků z dolů chemické těžby /DCHT/ a ohrožování hornické těžby /DHT/ těmito roztoky. K tomuto problému uvedl Pramen následující:

V současné době jsou rozšířeny zakyselené roztoky, uniklé z vyluhovacích polí z ložiska Stráž již k jihozápadnímu okraji ložiska Hamr, které je těženo klasickým hornickým způsobem. Postup kyselých roztoků směrem k ložisku Hamr je rychlejší a nebezpečnější, než se v minulých letech soudilo. Rychlost a množství kyselých roztoků je sledováno sítí pozorovacích vrtů. Ochrana dolu Hamr I je řešena v současné době dvěma způsoby:

1./ Čerpáním kyselých roztoků z několika čerpacích center na povrchu v předpolí dolového pole Hamr I.

2./ Čerpáním kyselých roztoků ze sběrných překopů, které se urychleně razí v jihozápadní části ložiska Hamr v oblasti jámy č. 13.

Problém spočívá v tom, že čerpané vody nelze vypouštět do vodoteče. Je nutno je dekontaminovat (zbavit uranu), neutralizovat a zbavit dalších nežádoucích složek, a to zejména NH_3 a NaCl . Koncern zatím nemá příslušné kapacity vybudovány. Nyní je cca 2/3 vyčerpaných roztoků kyselých vod zpátky vtlačeno do tzv. hydrobariéry, takže jsou znovu vráceny do koloběhu kyselých vod. Teprve v roce 1984 má být uvedena do provozu neutralizační stanice s kapacitou $3 \text{ m}^3/\text{min.}$, která ovšem problém neřeší. Situace by měla být definitivně vyřešena až v roce 1987 uvedením do provozu centrální dekontaminační stanice (CDS) s kapacitou $20 \text{ m}^3/\text{min.}$ Do té doby bude nutné značnou část čerpaných kyselých vod vracet přes hydrobariéru zpět do cirkulace. Projevuje se trend vrůstání solnosti čerpaných roztoků, a to až nad úroveň, se kterou počítá projekt CDS. Při vyšší solnosti by hrozilo nebezpečí, že by vody nešly na CDS upravovat. Dále časem dochází k narůstání objemu kyselých roztoků (poněvadž se zatím prakticky nelikvidují, a to ze 2/3, ale naopak se stále rozmnožuje jejich objem). Pokud nedojde ke zmírnění nebo zastavení nárůstu objemu kyselých roztoků a jejich solnosti do r. 1985, bude ohrožen velmi vážně rozvoj klasické důlní těžby na ložisku Hamr. Tím by došlo i ke snížení těžitelných zásob uranu, neboť výtěžnost chemické těžby je daleko nižší, než hornické těžby.

2./ Zpráva hovoří o ohrožování hornické těžby na k. p. UD Hamr kyselými roztoky z DCHT.

3./ Dokumentováno písemnou zprávou TS.

4./ Zpráva bude využita při prováděných opatřeních na FMPE.

5./ 0

6./ Zprávu hodnotím jako hodnověrnou, neboť byla získána prověřeným TS a potvrzena dalšími Prameny.

Vypracoval: npor. Šnajdr Mil.

VSRS 1. oddělení 3. odboru
kpt. Josef Hořejš

Poznámky k přílohám

- 1) Rukopisná poznámka: "Ověřit celou situaci u gen.[erálního] ř.[editele] s.[oudruha] Nového! + celkovou informaci! H.[ořejš] 1. 11. 1976".
- 2) npor. Šnajdr Miloslav (1946), původním povoláním zemědělský technik, členem KSČ od roku 1967, u MV od roku 1970, nejprve VB, 1972 - 1976 referent oddělení StB Příbram, 1973 - 1975 absolvoval dálkově kurs Střední odborné školy F. E. Dzerdžinského pro směr StB kontrarozvědný ve Sv. Janu pod Skalou, 1981 studium při výkonu služby - důstojnická škola 1. ročník VŠ SNB Fakulta StB, 1976 - 1988 starší referent 1. oddělení 3. odboru XI. správy FMV, 1988 - 1990 starší referent specialista 3. oddělení 7. odboru II. správy SNB, 1990 záloha pro nezařazené, 1990 - 1991 Úřad na ochranu ústavy a demokracie, od roku 1991 vyšetřovatel Správy VB (Policie ČR) Středočeského kraje.
- 3) kpt. Hořejš Josef (1940), původním povoláním důlní technik, od roku 1960 člen KSČ. 1967 přijat na MV, nástupní škola StB - Střední odborná škola MV Vnoř, 1967 - 1972 referent oddělení StB Teplice, 1972 - 1974 starší referent 2. oddělení 4. odboru II. správy FMV, 1974 - 1975 Správa StB Ústí nad Labem, 1975 - 1988 postupně ve funkcích starší referent, náčelník a starší referent specialista 1. oddělení 3. odboru XI. správy FMV, 1982 - 1987 studium při výkonu služby VŠ SNB - Fakulta StB, 1988 - 1990 starší referent specialista 2. oddělení 7. odboru II. správy SNB, 1990 záloha pro nezařazené příslušníky, 1990 - 1991 Úřad na ochranu ústavy a demokracie, 1991 propuštěn ze služebního poměru.
- 4) Rukopisné poznámky: "Je nutno jednat urychleně a o výsledku informovat D 9. 6. 1980" a "Projednat se s. Vojtou! H.[ořejš] 9. 6. 1980".
- 5) Rukopisná poznámka: "- informovat s.[oudruha] Vojtu z FMPE - informovat "P"[oradce?] H.[ořejš] 19. 9. 1980".
- 6) Rukopisná poznámka: "- informovat s.[oudruha] Vojtu z FMPE - informovat "P"[oradce?] H.[ořejš] 19. 9. 1980".